

ความสุขของนักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

กมลรัตน์ ทองสว่าง^{1*} และ ธนาวิทย์ กางการ²

¹สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ชัยภูมิ

²สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ชัยภูมิ

*ผู้รับผิดชอบบทความ: email tongkawangk@cpru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความสุขโดยรวมและรายด้านของนักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2561 ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 386 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มี 2 ส่วน คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบวัดความสุขซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนามาจากแบบวัดความสุขของ จตุรวัฒน์ ฝืนรัมย์ (2559) จำนวน 51 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสุขโดยรวมเฉลี่ยของนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2561 อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.93$, $SD. = 0.42$) และระดับความสุขรายด้านของนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2561 มีความสุขด้าน Happy Heart / น้ำใจดีสูงสุด ($\bar{X} = 4.41$, $SD. = 0.51$)

คำสำคัญ: ความสุข นักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี

Happiness of students enrolling Bachelor's degree programs, Chaiyaphum Rajabhat University

Kamonrut Tongawang^{1*} and Thanawit Kangkarn²

¹Mental Health Nursing and Psychiatry Program, Faculty of Nursing,
Chaiyaphum Rajabhat University

²Social Studies Program, Faculty of Education, Chaiyaphum Rajabhat University

* corresponding author: tongawangk@cpru.ac.th

Abstract

The objective of this study was to investigate the level of happiness among students enrolling the Bachelor's degree program at Chaiyaphum Rajabhat University. 386 subjects were selected from 2,946 students enrolling in the academic year 2018. The tool used in this research was questionnaire. The questionnaire was developed from the happiness measurement model of Jaturawat Phanuekrum (2016), containing 51 items, composing 2 parts namely the first part seeking personal data and the second part seeking happiness index, reliability by Cronbach's Alpha Coefficient at 0.93. The statistics used for analyzing data consisted of percentage, mean, S.D.. Result of the research was found that the average level of overall happiness of Bachelor's degree programs, Chaiyaphum Rajabhat University, academic year 2018 is high ($\bar{X} = 3.93$, SD. = 0.42). And found that the level of happiness in Happy Heart / Kindness is the highest ($\bar{X} = 4.41$, SD. = 0.51).

Keywords: Happiness, Student, Bachelor's degree programs

1. บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยทำให้เข้าใจชีวิตมากขึ้น เพราะสถาบันอุดมศึกษาต้องช่วยพัฒนาความเข้าใจตนเองและพัฒนาค่านิยมส่วนบุคคลด้วย (กรรณิการ์ พรมเสาร์, 2557) ทำให้นักศึกษามีแนวคิดการพัฒนาเป้าหมายในชีวิตต่อไป จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ที่ว่าด้วย “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติ ปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” ความสุขจึงเป็นตัวบ่งชี้หนึ่งที่แสดงถึงความพร้อมในการปฏิบัติงานและการมีจิตบริการ (service mind) (อมรรัตน์ ศรีคำสุข ไซโตะ, วิภาพร วรหาญ และวิพร เสนารักษ์, 2554)

ความสุขเป็นตัวบ่งชี้ถึงความพร้อมทางการศึกษา เพราะความสุขเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีบทบาทและหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาและพัฒนาคนให้เป็น “คนดี มีคุณธรรม นำสังคม” การส่งเสริมให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เกิดความสุขจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะส่งผลให้เกิดพลังในการเรียนและส่งเสริมให้นักศึกษาทำกิจกรรมได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งนักศึกษาเป็นช่วงวัยที่อยู่ในวัยเปลี่ยนผ่านจากวัยรุ่นตอนปลายถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น จึงเป็นช่วงวัยที่มีการปรับตัวอย่างมากกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตและคุณภาพการเรียนของนักศึกษาระหว่างที่ใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างน้อย 4 ปี จึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นที่มหาวิทยาลัยหรือสถาบันผู้ผลิตบัณฑิตต้องให้ความสำคัญกับการออกแบบระบบการเรียน การทำกิจกรรมเสริม

หลักสูตร การจัดสิ่งแวดล้อม และสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกในชีวิตเพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความพร้อมทั้งความรู้ มีทักษะเฉพาะในแต่ละสาขาที่เรียนและมีชีวิตที่เป็นสุข (จิราภรณ์ สรรพวิรวงศ์, 2559) ซึ่งจากการจัดการศึกษาที่ผ่านมาของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิไม่เคยได้มีการประเมินความสุขของผู้เรียนในระดับหลักสูตรปริญญาตรีมาก่อน

ดังนั้นคณะผู้วิจัยซึ่งมีบทบาทในการร่วมในกระบวนการพัฒนานักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จึงมีความสนใจและเล็งเห็นความจำเป็นในการศึกษาความสุขของนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาส่งเสริมความสุขของนักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ให้มีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดี รวมทั้งนำไปสู่การจัดการบริการหรือจัดกิจกรรมที่สนับสนุนและส่งเสริมสุขภาพจิตของนักศึกษาให้เป็นผู้มีความสุขในการเรียน สามารถดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข ประสบความสำเร็จ เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าเพื่อทำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาระดับความสุขโดยรวมและรายด้านของนักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

3. กรอบแนวคิด

การศึกษาความสุขของนักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้ ความสุขของนักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสุขของ ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์ (2551) และจตุรวัฒน์ ผนังรัมย์ (2559) โดยอธิบายว่าความสุขประกอบด้วย 9 ด้าน ได้แก่ 1) ด้าน Happy Body / สุขภาพดี หมายถึง การมีสุขภาพกายและใจที่แข็งแรง เกิดจากการรู้จักใช้ชีวิต รู้จักกิน รู้จักนอน ชีวิตมีสุข 2) ด้าน Happy Heart / ใจดี หมายถึง การมีน้ำใจเอื้ออาทรต่อกัน รู้จักการแบ่งปันอย่างเหมาะสม รู้จักบทบาทของแต่ละคน ตั้งแต่ เจ้านาย ลูกน้อง พ่อแม่ และสิ่งต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิต 3) ด้าน Happy Relax / ผ่อนคลายดี หมายถึง การรู้จักผ่อนคลายต่อสิ่งต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต 4) ด้าน Happy Soul / จิตวิญญาณดี หมายถึง การมี หิริ โอตตัมปะ หมายถึง การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำที่ไม่ดีของตนเอง ซึ่งนับเป็นคุณธรรมเบื้องต้นของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม และในการทำงานเป็นทีม 5) ด้าน Happy Family / ครอบครัวดี หมายถึง การมีครอบครัวที่อบอุ่น และมั่นคง เพราะครอบครัวเป็นภูมิคุ้มกันและเป็นกำลังใจที่ดี ในการที่จะเผชิญกับอนาคตหรืออุปสรรคต่างๆ 6) ด้าน Happy Society / สังคมดี หมายถึง สังคมดี สังคมมีสองมิติคือสังคมในที่ทำงานกับสังคมนอกที่ทำงาน มนุษย์ทุกคนต้องมีความรักสามัคคีเอื้อเพื่อต่อสังคมที่ตนเองทำงานและพักอาศัย มีสังคมและสภาพแวดล้อมที่ดี 7) ด้าน Happy Brain / ใฝ่รู้ดี หมายถึง การศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และนำไปสู่การเป็นมืออาชีพ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าและมั่นคงในการทำงาน 8) ด้าน Happy Money / สุขภาพเงินดี หมายถึง ความสามารถในการจัดการรายรับและรายจ่ายตนเองและครอบครัวได้ รวมถึงการรู้จักการทำบัญชีครัวเรือน 9) ด้าน Happy Environment/สิ่งแวดล้อมดี หมายถึง การมีความรัก ความสามัคคี เอื้อเพื่อต่อสังคมที่ตนเองทำงานและสังคมที่พักอาศัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,946 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 386 คน โดยใช้สูตร การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง 353 คน และบวกความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างอีก 10% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 386 คน

4.2 เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ, ชั้นปีที่กำลังศึกษา, คะแนนเฉลี่ยสะสม, รายได้ของนักศึกษา, ค่าใช้จ่ายของนักศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสุขซึ่งผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบวัดความสุขของจตุรวัฒน์ ฝนิกรรัมย์ (2559) ประกอบด้วยความสุข 9 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านสุขภาพดี (Happy Body) มีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ 2. ด้านจิตใจดี (Happy Heart) มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ 3. ด้านการผ่อนคลาย (Happy Relax) มีข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ 4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม (Happy Soul) มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ 5. ด้านครอบครัวที่ดี (Happy Family) มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ 6. ด้านสังคมดี (Happy Society) มีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ 7. ด้านการศึกษาหาความรู้ (Happy Brain) มีข้อคำถามจำนวน 3 ข้อ 8. ด้านการใช้จ่ายเงิน (Happy Money) มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ 9. ด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี (Happy Environment) มีข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ รวมข้อคำถามจำนวน 51 ข้อ เป็นระดับการประเมิน โดยแบ่งระดับความรู้สึก ดังนี้

เห็นด้วยกับข้อคำถามในระดับมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
เห็นด้วยกับข้อคำถามในระดับมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
เห็นด้วยกับข้อคำถามในระดับปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
เห็นด้วยกับข้อคำถามในระดับน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
เห็นด้วยกับข้อคำถามในระดับน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

การแปลผล สามารถนำมาเปรียบเทียบแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

<u>ความสุข</u>	<u>ค่าคะแนนเฉลี่ย</u>
ความสุขระดับสูง	5.00 – 3.68
ความสุขระดับปานกลาง	3.67 – 2.34
ความสุขระดับต่ำ	2.33 – 1.00

4.2.2 การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามมาจากแบบวัดความสุข ของจตุรวัฒน์ ฝนิกรรัมย์ (2559) โดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทางด้านสาธารณสุข ด้านวิชาการ และการวิจัย และนำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) แล้วนำไปทำการทดสอบ (Pretest) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2561 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน สำหรับหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) แบบสอบถามทั้งหมดมีความเชื่อมั่น เท่ากับ .93

4.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การท่วิจัยครั้งนี้ผ่านการพิจารณาและได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ในการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตจากคณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ในการขอเก็บข้อมูลจากนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 386 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะซึ่งคำนวณได้จากการใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ ผู้วิจัยได้พบนักศึกษาแต่ละคณะและชี้แจงให้ผู้ร่วมโครงการวิจัยทราบถึงความสำคัญและวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยพร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดของแบบประเมินจนเข้าใจ และได้ขอความร่วมมือจากนักศึกษาในการตอบแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ร่วมกับแบบวัดความสุข 51 ข้อ โดยมีแบบฟอร์มลงลายมือชื่อสมัครใจหรือไม่สมัครใจในการตอบแบบสอบถามก่อน

ทั้งนี้นักศึกษาผู้ร่วมโครงการมีสิทธิ์ที่จะปฏิเสธการตอบแบบสอบถามและแบบประเมินหรือขอยกเลิกได้โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ข้อมูลที่ได้จะนำเสนอเป็นภาพรวมโดยไม่มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในทุกกรณี แต่นักศึกษาสามารถขอใช้ผลการ

ประเมินส่วนตน ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามแล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความครบถ้วนของข้อมูล

4.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ, ชั้นปีที่กำลังศึกษา, คณะที่ศึกษา, คะแนนเฉลี่ยสะสม, รายได้ของนักศึกษา, ค่าใช้จ่ายของนักศึกษา นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และวิเคราะห์ข้อมูล ความสุข 9 ด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

5. ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 386 คน เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 57 และเพศชาย 166 คน คิดเป็นร้อยละ 43 ในส่วนชั้นปีที่ศึกษา พบว่าชั้นปีที่ 2 มีมากที่สุด จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 218 คน คิดเป็น ร้อยละ 56.5 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 9 คน คิดเป็น ร้อยละ 2.3 คะแนนเฉลี่ยสะสมมากที่สุดคือ 3.01-3.50 จำนวน 210 คน คิดเป็น ร้อยละ 54.4 นักศึกษามีรายได้รวมต่อเดือนมากที่สุดคือ 3,000 – 4,999 บาท จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนมากที่สุด คือ 3,000 – 4,999 บาท จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3

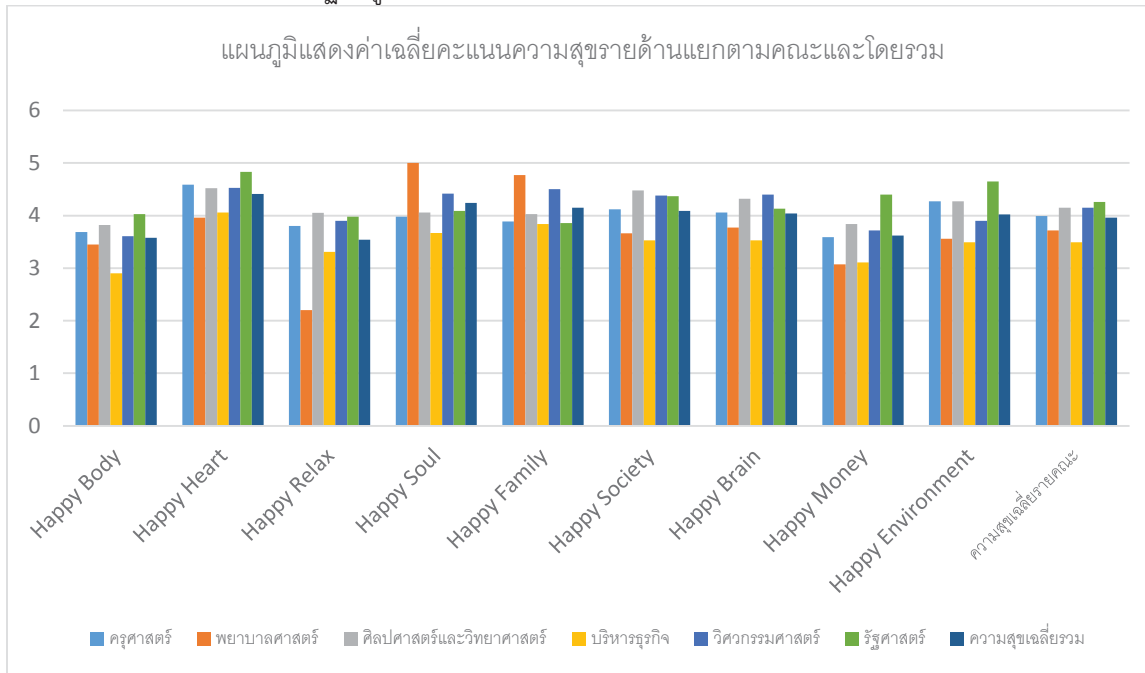
2. ระดับความสุขโดยรวมเฉลี่ยของนักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2561 อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.93$, $SD. = 0.42$) เมื่อพิจารณารายคณะ พบว่า คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีความสุขอยู่ในระดับสูง โดยคณะรัฐศาสตร์มีระดับความสุขมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$, $SD. = 19.70$) รองลงมาคือ คณะบริหารธุรกิจ ($\bar{X} = 4.17$, $SD. = 19.22$) คณะครุศาสตร์ และคณะพยาบาลศาสตร์ มีความสุขอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยคณะพยาบาลศาสตร์มีระดับความสุขสูงกว่าคณะครุศาสตร์ ($\bar{X} = 3.67$, $SD. = 19.74$ และ $\bar{X} = 3.46$, $SD. = 19.81$ ตามลำดับ) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสุขของนักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2561 จำแนกตามคณะ

คณะ	N	\bar{X}	SD.	ระดับความสุข
ศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์	33	4.00	19.89	สูง
บริหารธุรกิจ	46	4.17	19.22	สูง
รัฐศาสตร์	48	4.21	19.70	สูง
ครุศาสตร์	209	3.46	19.81	ปานกลาง
วิศวกรรมศาสตร์	9	4.09	30.16	สูง
พยาบาลศาสตร์	41	3.67	19.74	ปานกลาง
ระดับความสุขโดยรวมเฉลี่ย	386	3.93	0.42	สูง

3. ระดับความสุขรายด้านของนักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2561 พบว่า มีความสุขด้าน Happy Heart / น้ำใจดี มากที่สุด ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 มีความสุขอยู่ในระดับสูง รองลงมาคือด้าน Happy Soul ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ต่ำสุดคือ Happy Relax มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนความสุรรายด้านแยกตามคณะและโดยรวมของนักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2561

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับความสุขของนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2561 ในภาพรวม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.96$, $SD. = 0.42$) และเมื่อพิจารณารายคณะ พบว่า คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีความสุขอยู่ในระดับสูง โดยคณะรัฐศาสตร์มีระดับความสุขมากที่สุด รองลงมาคือ คณะบริหารธุรกิจ คณะครุศาสตร์ และคณะพยาบาลศาสตร์ มีความสุขอยู่ในระดับปานกลาง โดยคณะพยาบาลศาสตร์มีระดับความสุขสูงกว่าคณะครุศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของและงานวิจัยของจตุรวัฒน์ ผนังรัมย์ (2560) ทำการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่านักศึกษามีความสุขต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมของมหาวิทยาลัย นักศึกษาภาคภูมิใจที่ได้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย มีคะแนนอยู่ในระดับมาก นักศึกษารู้สึกเป็นเจ้าของร่วมในมหาวิทยาลัย มีคะแนนอยู่ในระดับมาก นักศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยอย่างมีความสุข มีคะแนนอยู่ในระดับมาก และคะแนนโดยรวมทั้ง 9 ด้าน นักศึกษามีความสุขระดับปานกลาง เช่นเดียวกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ สรรพวีรวงศ์ และคณะ (2559) ได้ศึกษาความสุขของนักศึกษามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษา 381 คนมีคะแนนความสุขเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความสุขด้าน Happy Heart / น้ำใจดีสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.41$, $SD. = 0.51$) โดยนักศึกษามีระดับความสุขมากที่สุดในข้อให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีมสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.45$) ในด้านที่มีระดับความสุขเฉลี่ยสูง รองลงมาคือ Happy Society ($\bar{X} = 4.10$) โดยข้อที่มีระดับความสุขเฉลี่ยสูงที่สุดคือ นักศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของสังคม ($\bar{X} = 4.39$) ข้อที่มีคะแนนระดับความสุขเฉลี่ยสูงรองลงมาคือ ข้อที่นักศึกษามีเพื่อนร่วมห้อง มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อนักศึกษา ($\bar{X} = 4.28$) ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบของความสุขเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินความสุขของผู้ถูกประเมิน บุคคลจะใช้การประเมินความสุขจาก 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบทางความคิด (Cognitive Components) และองค์ประกอบทางอารมณ์ (Affective Components) องค์ประกอบทางความคิด เป็นการประเมินความสุขโดยการใช้ความคิดในการตัดสินใจหรือประเมินรูปของความรู้สึกในชีวิต ซึ่งเป็นการประเมินแบบสรุปรวมของบุคคล ทั้งเหตุการณ์ในชีวิต กิจกรรมและสภาพแวดล้อม แล้วตัดสินใจว่ามีความพึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจ องค์ประกอบทางอารมณ์เป็นการประเมินความสุขโดยใช้ประสบการณ์ทางความรู้สึก คือการประเมินความสุขในแง่ของอารมณ์ทางบวก และอารมณ์ทางลบ กล่าวคือ ในสถานการณ์แต่ละสถานการณ์บุคคลจะมีปฏิกิริยาทาง

อารมณ์ความรู้สึกตอบสนองออกมา ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาวะที่สมบูรณ์ทางกาย สภาวะที่สมบูรณ์ทางจิต สภาวะที่สมบูรณ์ทางสังคม และสภาวะที่สมบูรณ์ทางจิตวิญญาณหรือปัญญาอันประณีตและลึกลับ หรือความสุขอันเป็นทิพย์ สบายอย่างยิ่ง สุขภาพดีอย่างยิ่ง มีผลดีต่อสุขภาพทางกาย ทางจิต และทางสังคม สภาวะทางจิตวิญญาณเป็นยอดที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอีก 3 มิติ ถ้าขาดสภาวะทางจิตวิญญาณ มนุษย์จะไม่พบความสุขที่แท้จริงและขาดความสมบูรณ์ในตัวเอง เมื่อขาดความสมบูรณ์ในตัวเองก็จะรู้สึกขาดหรือบกพร่องอยู่เรื่อยไป สอดคล้องกับแนวคิดของ อภิชาติ มงคล และคณะ (2547) ได้กล่าวไว้ว่า ความสุข หมายถึง สภาพชีวิตที่เป็นสุขของบุคคล ซึ่งเกิดจากการมีความสามารถที่จะจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิต การมีจิตใจที่ดีงาม และการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ การส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความสุขจะส่งผลให้เกิดพลังในการเรียน และทำกิจกรรมสร้างสรรค์ในชีวิต แต่ขณะเดียวกันควรหาวิธีการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสุขเพื่อที่จะทำให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายทางการเรียน และควรส่งเสริมการแสวงหาความสุขจากปัจจัยภายในตนเองอันเป็นความสุขทางจิตวิญญาณเพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้ที่จะมีความสุขอย่างแท้จริง

7. สรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขของนักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เพื่อทราบปัจจัยที่มีอิทธิพล และนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการ การเรียนการสอน การให้คำปรึกษา

7.2 การศึกษาการพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมและคงไว้ซึ่งความสุขของนักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

8. กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยที่ใช้ซึ่งส่วนตัว การวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยภาระของท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ คณะบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ที่ให้โอกาสและการสนับสนุนให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กรณิการ์ พรหมเสาร์. (2557). หัวใจอุดมศึกษา. ค้นเมื่อ 1 เมษายน 2562. จาก https://issuu.com/19032/docs/heart_of_education_example

จตุรวัฒน์ ผนังรัมย์. (2560). การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2559. รายงานการวิจัยสถาบัน. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

จิราภรณ์ สรรพวิรวงศ์ และคณะ. (2559). ความสุขของนักศึกษามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. *สงขลานครินทร์เวชสาร*. 34(5): 269-279.

ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์. (2551). 123 สู่การเป็นองค์กรแห่งความสุข. นนทบุรี : สองขาครีเอชั่น.

ณภัทรรัตน์ ชาวสะอาด, มณี อาภานันท์กุล และพรรณวดี พุฒวัฒน์. (2556). ปัจจัยคัดสรรที่มีความสัมพันธ์กับความสุขของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารสภาการพยาบาล*. 18(1): 19-33.

ณัฐชัย วงศ์ศุภลักษณ์, อัญสุรีย์ ศิริโสภณ และพูลพงศ์ สุขสว่าง. (2557). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความสุขของนักศึกษาพยาบาล. *Princess of Naradhiwas University Journal*. 6(1): 60-72.

อภิชาติ มงคล. (2552). การพัฒนาและทดสอบดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทย (Version 2007). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

อมรรัตน์ ศรีคำสุข ไซโตะ, วิภาพร วรหาญ และวิพร เสนารักษ์. (2554). ความสุขของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ*. 34(2): 70-79.

Bary, P. D. (1984). *Personality Styles Seen in General Hospital Patient in Psychosocial Nursing Assessment and Intervention*. Philadelphia: J.B. Lippincott Company.

Diener, Ed. (1984). Subject Well-Being. *Psychological Bulletin*. 95(3), 542-575.

- Diener, Ed. (2000). Subjective well-being: The Science of Happiness and A Proposal for a National Index. **American Psychologist**. 55(1), 34-43.
- Dupuy HJ. (1977). **The general well-being schedule in a measuring health: a guide to rating scale and Questionnaire**,. New York: Oxford University.
- Hartley, J. T., Harker, J. O., & Walsh, D. A. (1980). Contemporary issues and new directions in adult development of learning and memory. In Poon, L. W. (Ed.), **Aging in the 1980s: Psychology issues** (239-252). Washington, DC: American Psychology Association.